

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü

Reçu CLT / CIH / ITH

Le

03 AVR. 2018

N°

0184

SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS TÜRKİYE ULUSAL ENVANTERİ

ENVANTER BİLGİLERİ:

Unsurun Adı: Geleneksel Türk Okçuluğu

Unsurun Bilinen Diğer Adları: Okçuluk, Geleneksel Okçuluk, Kemankeşlik Geleneği, Tirendazlık Geleneği

Unsurun Envanter Numarası: 01.0091

Unsurun Envantere Kayıt Tarihi: 16/08/2014

Unsurun İlişkin Envanter Güncelleme Tarihleri: Haziran 2016 ve Mart 2018

Unsurun Somut Olmayan Kültürel Miras Alanları:

- Toplumsal Uygulamalar, Ritüeller ve Festivaller
- Doğa ve Evrenle İlgili Bilgi ve Uygulamalar
- El Sanatları Geleneği

Unsurun Envantere Kayıtlı Olduğu İller: Sivas (2014), Tokat (2014), Adana (2018), Amasya (2018), Ankara (2018), Antalya (2018), Balıkesir (2018), Bursa (2018), Çanakkale (2018), İstanbul (2018), İzmir (2018), Karabük (2018), Konya (2018), Kütahya (2018), Malatya (2018), Osmaniye (2018).

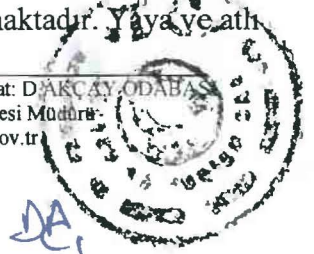
UNSURA İLİŞKİN BİLGİLER

Unsurun Kısa Tanımı:

Geleneksel Türk okçuluğu; Türkiye’de gerçekleştirilen geleneksel okçuluk sporu etrafında şekillenen, yüzyıllar içinde belirlenmiş ilkeleri, kuralları, ritüelleri ve toplumsal uygulamaları, geleneksel zanaatkarlıkla üretilen ekipmanları, okçuluk disiplinleri ve atış tekniklerini barındıran bir somut olmayan kültürel miras unsurudur.

Geleneksel Türk Okçuluğu, Türklerin Orta Asya’dan Anadolu’ya getirdiği geleneklerden biridir. Her ne kadar bir savaş sanatı olarak ortaya çıkmışsa da geleneksel okçuluk, erken dönemlerden itibaren ahlaki ilkelere ve idmana dayalı bir spor dalı hâline getirilmeye başlanmış, 15. yüzyıldan itibaren ise ok meydanları ve okçuluk tekkeleri gibi özel icra alanlarına sahip düzenli bir spor faaliyeti hâline gelmiştir.

Geleneksel Türk okçuluğunun yaya ve atlı olarak gerçekleştirilen farklı disiplinleri vardır. Yaya okçuluğunun “Menzil Atışları”, “Darp Atışları” ve “Putu Atışları” gibi türleri bulunmaktadır. Atlı ok atışlarının da “Kıgaç”, “Kabak”, “Tabla” atışları gibi türleri bulunmaktadır. Yaya ve atlı

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü

olarak gerçekleştirilen atışların yapılabilmesi için ustalardan öğrenilen geleneksel atış ve antrenman teknikleri kullanılır.

İyi ok atma becerisi gerektiren okçuluk “üstat” denilen ustalardan, her gün belirli bir disiplin ve düzen içinde yapılan “meşk” usulü ile öğrenilir. Çırağın belirli bir mesafeden ok atarak üstadından okçuluk icazeti almasına “kabza almak” denir.

Geleneksel Türk Okçuluğunun icrasında bileşik yay ve çeşitli oklar kullanılır. Malzeme bilgisi ve el mahareti isteyen bu yay ve okların yapımı bazen yıllar alan uzun bir süreçte gerçekleştirilmektedir. Yayların yapımında ağaç, balık tutkalı, hayvan boynuzu ve tendon; okların yapımında ise yine ağaç, kamış ve kuş tüyü kullanılmaktadır.

Günümüzde bu geleneği yaşatmaya çalışan ve çok sayıda yerel sivil toplum kuruluşu ve topluluk bulunmaktadır. Bu topluluklar gençlere yönelik yay yapımı ve atış eğitimi kursları düzenlemekte; başta müzeler ve okullar olmak üzere çeşitli kamusal mekânlarda tanıtım faaliyetleri ile ulusal ve uluslararası müsabakalar, gösteriler, paneller ve festivaller gerçekleştirmektedir.

Unsurun Coğrafi Dağılımı:

İlgili topluluklar envanter başvuru formlarında Geleneksel Türk Okçuluğu'nun Türkiye'nin hemen her yerinde yaşatıldığını ifade etmektedir. Ancak Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanterine, Somut Olmayan Kültürel Miras İl Tespit Komisyonları vasıtasıyla başvuran STK'ların bulunduğu iller aşağıda sıralanmaktadır:

Adana İli: Şehir Merkezi ve Yüreğir İlçesi

Amasya: Şehir Merkezi

Ankara: Şehir Merkezi

Antalya İli: Şehir Merkezi.

Balıkesir İli: Şehir Merkezi, Karesi İlçesi

Bursa İli: Şehir Merkezi, Osmangazi İlçesi, Nilüfer İlçesi, Yıldırım İlçesi, İnegöl İlçesi, Mustafakemalpaşa İlçesi, Harmancık İlçesi

Çanakkale İli : Şehir Merkezi, Biga İlçesi, Gelibolu İlçesi, Ayvacık İlçesi

İstanbul İli: Şehir Merkezi.

İzmir İli: Şehir Merkezi

Karabük İli : Şehir Merkezi, Safranbolu İlçesi, Eskipazar İlçesi

Konya İli: Şehir Merkezi

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü

Kütahya İli: Şehir Merkezi, Simav İlçesi, Taşvanlı İlçesi, Merkez Köyler

Malatya İli: Şehir Merkezi, Yeşilyurt İlçesi, Battalgazi İlçesi, Arapgir İlçesi

Osmaniye: Şehir Merkezi

Sivas: Şehir Merkezi

Tokat: Şehir Merkezi

Unsurla İlgili Grup ve Topluluklar:

Unsurun ilgili topluluğu geleneksel Türk okçuluğunu icra eden okçular ve okçuluk ekipmanlarını yapan zanaatkarlardan oluşmaktadır.

Günümüzde unsur ile ilgili kişi ve topluluklar, bu alanda faaliyet gösteren STK statüsündeki amatör spor kulüpleri çatısı altında unsuru icra etmektedir. Hâlihazırda Türkiye'nin farklı bölgelerinde bulunan 25 STK ulusal envantere kayıt çalışmalarına katılım sağlamıştır. Üniversiteler bünyesinde kurulan çok sayıda amatör geleneksel okçuluk kulübü de bulunmaktadır.

Unsurla İlgili Koruma Eylem Planı:

Unsurla ilgili ulusal çapta hazırlanan bir Koruma Eylem Planı bulunmaktadır. 2017 yılında ilgili STK'lar ve miras taşıyıcılarının katılımlarıyla oluşturulan "Geleneksel Türk Okçuluğunun Korunması Stratejik Planı" 5 Ana Stratejik amaçtan oluşmaktadır:

Stratejik Amaç 1: Unsurun Kapasitesinin Güçlendirilmesi,

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü

Stratejik Amaç 2: Unsura Yönelik Toplumsal Farkındalığın Arttırılması

Stratejik Amaç 3: Bilimsel Çalışma ve Yayınların Çoğalması

Stratejik Amaç 4: Unsur Vasıtasıyla Kültürel Çeşitliliğe Saygıya ve Diyalogun Gelişmesine Katkıda Bulunması

Stratejik Amaç 5: Geleneksel Zanaatkarlığın Sürdürülebilir Bir Şekilde Korunmasının Sağlanması

Unsur İle İlgili Bugüne Kadar İllerde Yapılmış Faaliyetler:

İl Tespit Komisyonlarından gelen bildirimlerine göre 2016-2017 periyodu içerisinde illerde gerçekleştirilen ve Stratejik Plan kapsamında değerlendirilecek faaliyetler aşağıdaki tabloda bulunmaktadır.

İlin Adı	Stratejik Amaç 1	Stratejik Amaç 2	Stratejik Amaç 3	Stratejik Amaç 4	Stratejik Amaç 5
Adana		x		x	x
Amasya		x			
Ankara		x			
Antalya	x	x	x	x	x
Balıkesir		x			
Bursa		x	x		
Çanakkale		x			
İstanbul	x	x	x	x	x
İzmir		x	x	x	
Karabük		x			
Konya		x		x	
Kütahya		x		x	
Malatya	x	x		x	x
Osmaniye		x			
Sivas		x	x		
Tokat		x	x		

MÜHÜR
Onaylayan
Döndü AKÇAY ODABAŞI

Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanterler Şubesi Müdürü

REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY OF CULTURE AND TOURISM
General Directorate of Research and Training

THE FORM OF ICH NATIONAL INVENTORY OF TURKEY

INVENTORY INFORMATION:

Name of the Element: Geleneksel Türk Okçuluğu (Traditional Turkish Archery)

Other Names of the Element: Okçuluk, Geleneksel Okçuluk, Kemankeşlik Geleneği, Tirendazlık Geleneği

Inventory Number of the Element: 01.0091

Date of the Registration: 16/08/2014

Date of the Inventory Update for the Element: June 2016 and Mart 2018

ICH Domains of the Element:

- Social practices, rituals and festive events
- Knowledge and practices concerning nature and the universe
- Traditional craftsmanship

Provinces Submitted Inventory Form for the Element: Sivas Province (2014), Tokat Province (2014), Adana Province (2018), Amasya Province (2018), Ankara Province (2018), Antalya Province (2018), Balıkesir Province (2018), Bursa Province (2018), Çanakkale Province (2018), İstanbul Province (2018), İzmir Province (2018), Karabük Province (2018), Konya Province (2018), Kütahya Province (2018), Malatya Province (2018), Osmaniye Province (2018).

INFORMATION ABOUT THE ELEMENT:

Brief Description about Element:

Traditional Turkish Archery is an intangible cultural heritage element, consisting of its principles, rituals and social practices, craftsmanship of traditional equipment, archery disciplines and shooting techniques developed over centuries, which has been shaped around sportive activity.

Traditional Turkish Archery is a traditions that was brought from Central Asia to Anatolia by Turks. Traditional archery developed as a martial art, but has become a sporting branch that is based on moral principles and training since its earliest times. Today, it is a regular sporting activity that has special practice areas that include archery fields and archer's lodges, which date back to the 15th century.

REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY OF CULTURE AND TOURISM
General Directorate of Research and Training

In Traditional Turkish Archery, there are different types of disciplines practiced on foot and horseback. The archery on foot discipline includes “Menzil” (Long-Distance Arrow) Shooting, “Darp” (Pounding) shooting, “Putu” (Target) shooting Horseback archery, includes “Kıgaç”, “Kabak” and “Tabla” shooting. Archers use traditional shooting techniques and skills learnt from masters, allowing shootings performed on either foot or horseback to be carried out successfully.

Traditional Turkish Archery, which requires a high level of shooting skills, is learned from masters known as “üstat” through daily based training known as “meşk” and carried out in a certain disciplined way. The tradition in which the trainee acquires an adequate level of skills and receives his/her permission from his/her master is called “kabza alma töreni” (taking grip ceremony).

Composite bows and various different arrows are used in the practice of archery. The production of these bows and arrows requires a deep knowledge of materials and craftsmanship that can take many years to learn. Timber, fish glue, animal horns and tendons are used in the production of bows, while arrow production requires timber, reed and feathers. A bow maker is supposed to have an advanced level of knowledge of these natural materials.

Today, there are a many NGOs and communities who are trying to safeguard this tradition. These communities organize courses for the making bows and teach archery to young people. They also organize promotional activities as well as competitions, performances, panels and festivals in various public spaces, particularly museums and schools.

In recent years it has become common, especially among young people, to wear traditional attires when practicing in training and participating festive events.

Geographical Location of the Element:

Related community of the element declare that traditional Turkish archery has been practiced all over the Turkey in their inventory forms. Provinces submitted inventory form for the element through Intangible Cultural Heritage Boards in their Provinces are followed:

Sivas Province (2014): City Center

Tokat Province (2014): City Center

Adana Province (2018): City Center, Yüreğir District

Amasya Province (2018): City Center

Ankara Province (2018): City Center

Antalya Province (2018): City Center

**REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY OF CULTURE AND TOURISM
General Directorate of Research and Training**

Related Group and Communities:

Related Group and Communities of the element are consist of archers who practice traditional Turkish archery and craftspeople who make the archery equipment.

Today, communities, groups and individuals concerned with the element practice it at amateur sports clubs with NGO status. 25 NGOs which exist in different part of Turkey, have been already participated the meetings for register element to National Inventory. There are also many amateur traditional archery clubs are exist at the universities.

Strategic Safeguarding Plan for the Element:

There is a Strategic Safeguarding Plan drawn up at national level about the element. The Strategic Plan for the Safeguarding of Traditional Turkish Archery created in 2017 with the participation of relevant NGOs and heritage bearers consists of 5 main strategic objectives.

Strategic Goal 1: Strengthening the Capacity of the Element.

Strategic Goal 2: Raising Awareness on the Element in National and International Level.

Strategic Goal 3: Increasing the Number of Scientific Studies and Publications.

Strategic Goal 4: Contributing to the Respect for Cultural Diversity and the Development of Dialogue Through the Element.

Strategic Goal 5: Ensuring to Safeguard of Traditional Archery Craftsmanship by Sustainable Way.

REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY OF CULTURE AND TOURISM
General Directorate of Research and Training

Conducted Safeguarding Activities Related to the Element in the Provinces:

According to reports received from Intangible Cultural Heritage Boards in Provinces; the safeguarding activities which have been conducted in the period of 2016-2017 and which can be assessed in the context of Strategic Safeguarding Plan are stated in the table below.

Name of Province	Strategic Goal 1	Strategic Goal 2	Strategic Goal 3	Strategic Goal 4	Strategic Goal 5
Adana		x		x	x
Amasya		x			
Ankara		x			
Antalya	x	x	x	x	x
Balıkesir		x			
Bursa		x	x		
Çanakkale		x			
İstanbul	x	x	x	x	x
İzmir		x	x	x	
Karabük		x			
Konya		x		x	
Kütahya		x		x	
Malatya	x	x		x	x
Osmaniye		x			
Sivas		x	x		
Tokat		x	x		

Approval

D. Akçay Odabaşı
Döndü AKÇAY ODABAŞI

Branch Manager of National ICH Inventory